Јавна дебата

“Поддршка на застапувања базирани на факти за Буџетот на Република Македонија”

презентација на порталот www.mkbudget.org

Борче Треновски
Постар економист во ЦЕА

-Јавен ред и мир
-Одбрана
-Рекреација и култура
-Образование
-Социјална заштита

Скопје, декември 2012

КОЛКУ НЕ ЧИНИ МАКЕДОНИЈА?
ДАЛИ МАКЕДОНИЈА МОЖЕ ДА НЕ ЧИНИ ПОВЕЌЕ ИЛИ ПОМАЛКУ?

Зошто транспарентност за буџетот Р. Македонија?

Буџетот преставува план за трошење на нашите пари

Буџетот преставува едноставен начин јасни/вистински да се видат политичките платформи за кои граѓаните се одлучиле на политичкиот пазар (плановите на економската, социјалната, политиката на заштита на животната средина, развојните цели итн.)

Јасен, разбирлив и транспарентен буџет им овозможува на граѓаните поефикасно да се вклучат во јавната дебата за неговата издржаност и ја намалува можноста за политички манипулации

Затоа што во Р. Македонија не постојат ефикасни механизми за транспарентно претставување (портал за буџетот, граѓански буџет – заокружување на основната платформа)

Затоа што секоја промена или најава за промена презентирана било во апсолутен или релативен износ лесно може да се увиди каков е нејзиниот удел во буџетот и какви се нејзините импликации на останатите ставки

Генерална структура на http://www.mkbudget.com.mk/ - преку која можат да се осветлат разни аспекти од областите од наш интерес

•Приходи (Буџет на Р.М, буџет на ЕЛС)

•Расходи (економска, функционална класификација, буџетски корисници владини програми)

•Јавен долг

•Биланс на плаќање

Области кои ќе бидат поблиску разгледани низ различните алатки на http://www.mkbudget.com.mk/ (секоја од наведените области ќе биде преставена на различен начин користејќи ги потенцијалите на веб страната)

•Социјална заштита

•Рекреација, култура и религија

•Образование

•Јавен ред и мир, Одбрана

Пример: Преставување на структурата на општите стапки од интерс за секоја област (користејќи го http://www.mkbudget.com.mk/)

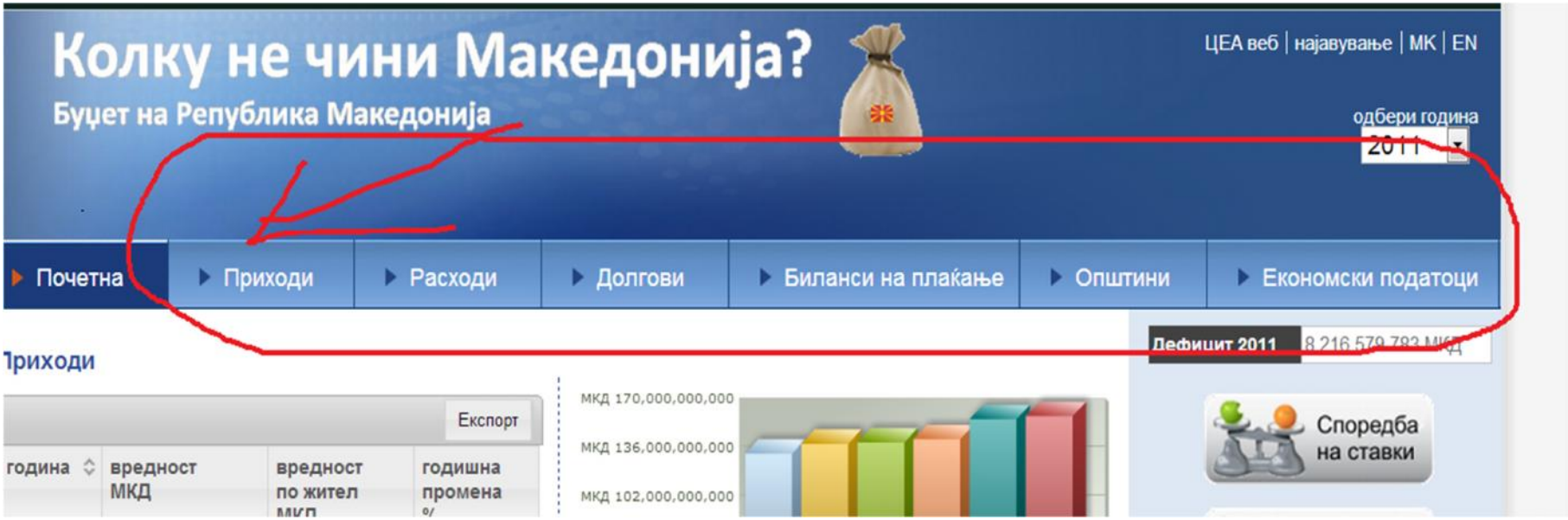

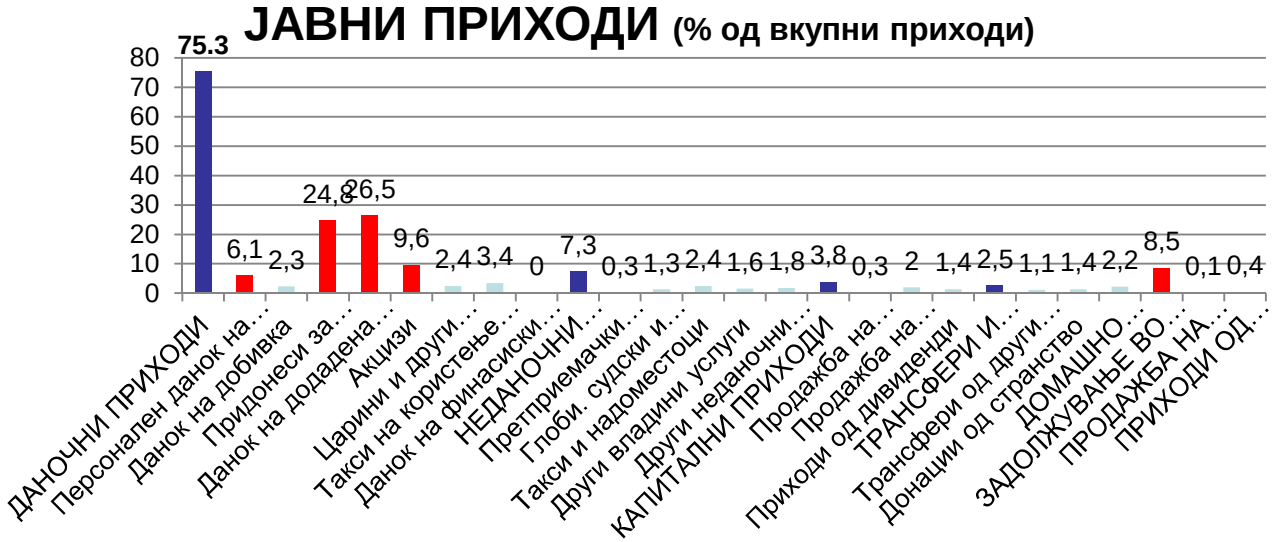

Истото може да се користи и за другите области кои – јавен долг, биланс на плаќања, буџети на општини, јавни расходи итн. (доколку има потреба може со присутните да се разгледаат и другите области)

ПРИМЕР: Социјална заштита (ќе бидат наведени примери за разни аспекти кои ја осветлуваат рамката на социјална заштите во Буџетот на Р. Македонија

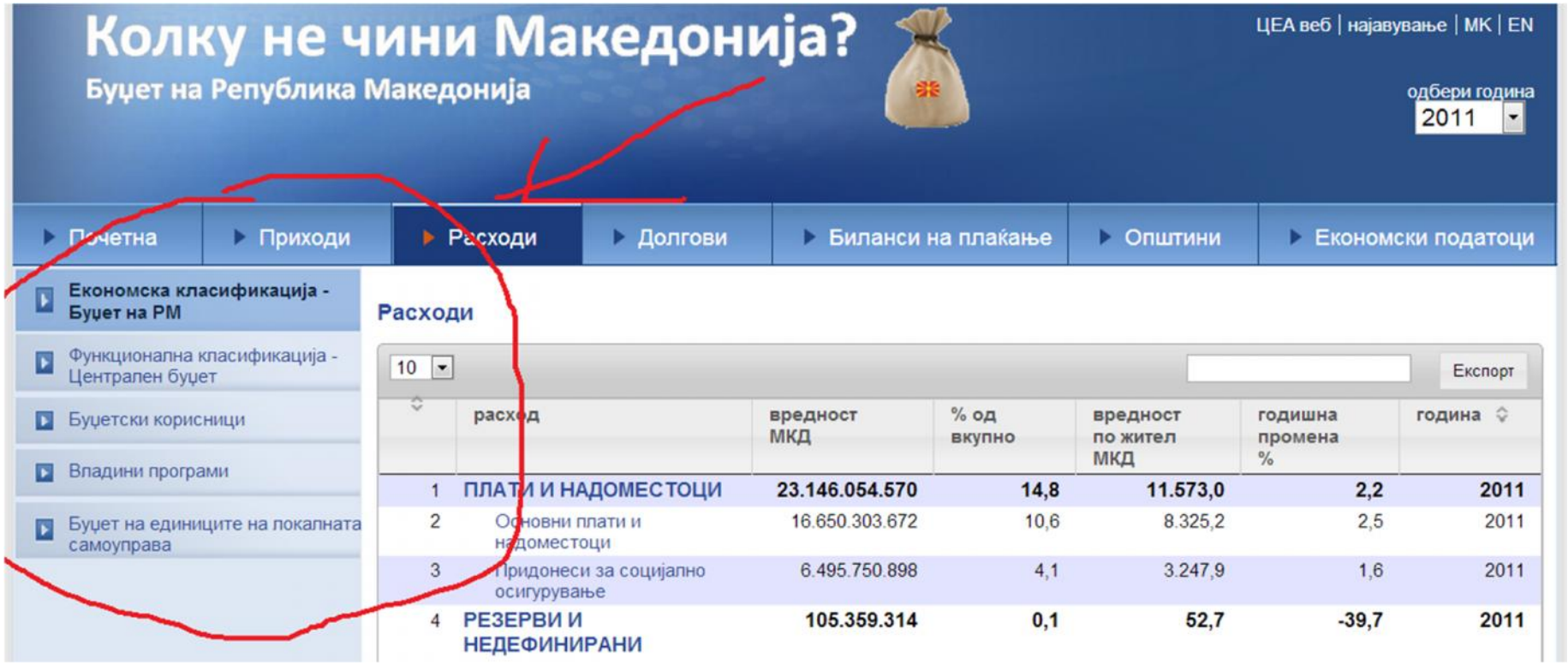

	расход	вредност МКД	% од вкупно	вредност по жител МКД	годишна промена %	година
1	ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ	23.146.054.570	14,8	11.573,0	2,2	2011
2	Основни плати и надоместоци	16.650.303.672	10,6	8.325,2	2,5	2011
3	Придонеси за социјално осигурување	6.495.750.898	4,1	3.247,9	1,6	2011
4	РЕЗЕРВИ И НЕДЕФИНИРАНИ	105.359.314	0,1	52,7	-39,7	2011

Социјална заштита (% од вкупно)

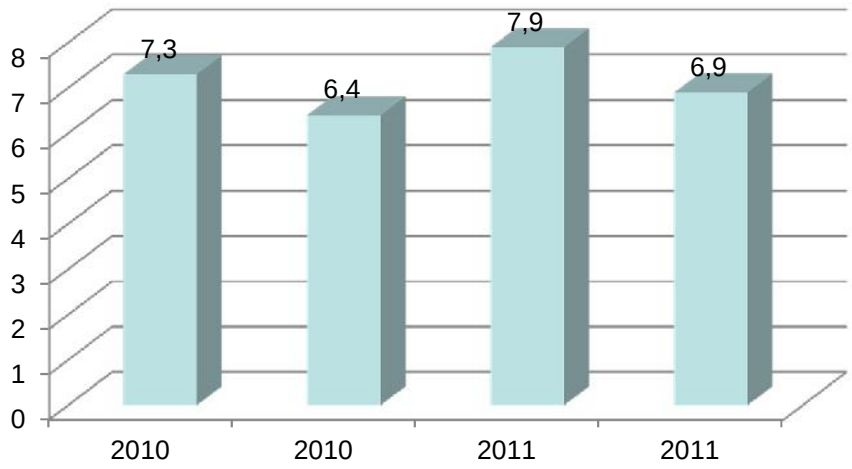

Функционална класификација

Плаќања за фондот на ПИОМ (% од вкупен буџет)

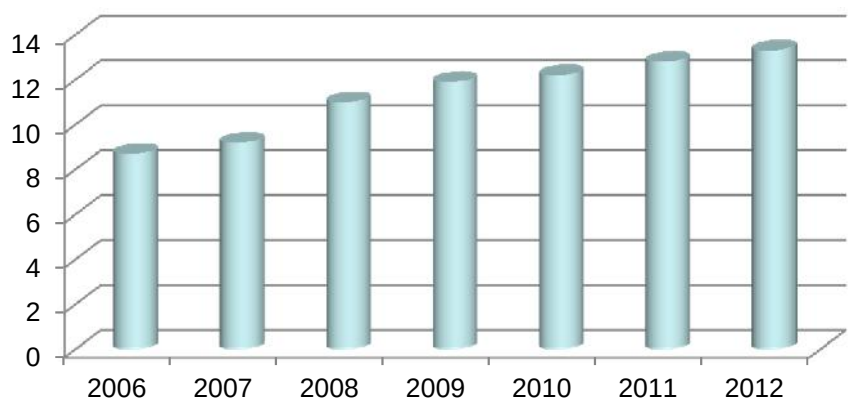

Економска класификација

Класификација - Буџетски корисници

Класификација – Буџет на локална самоуправа

Класификација – Владини програми

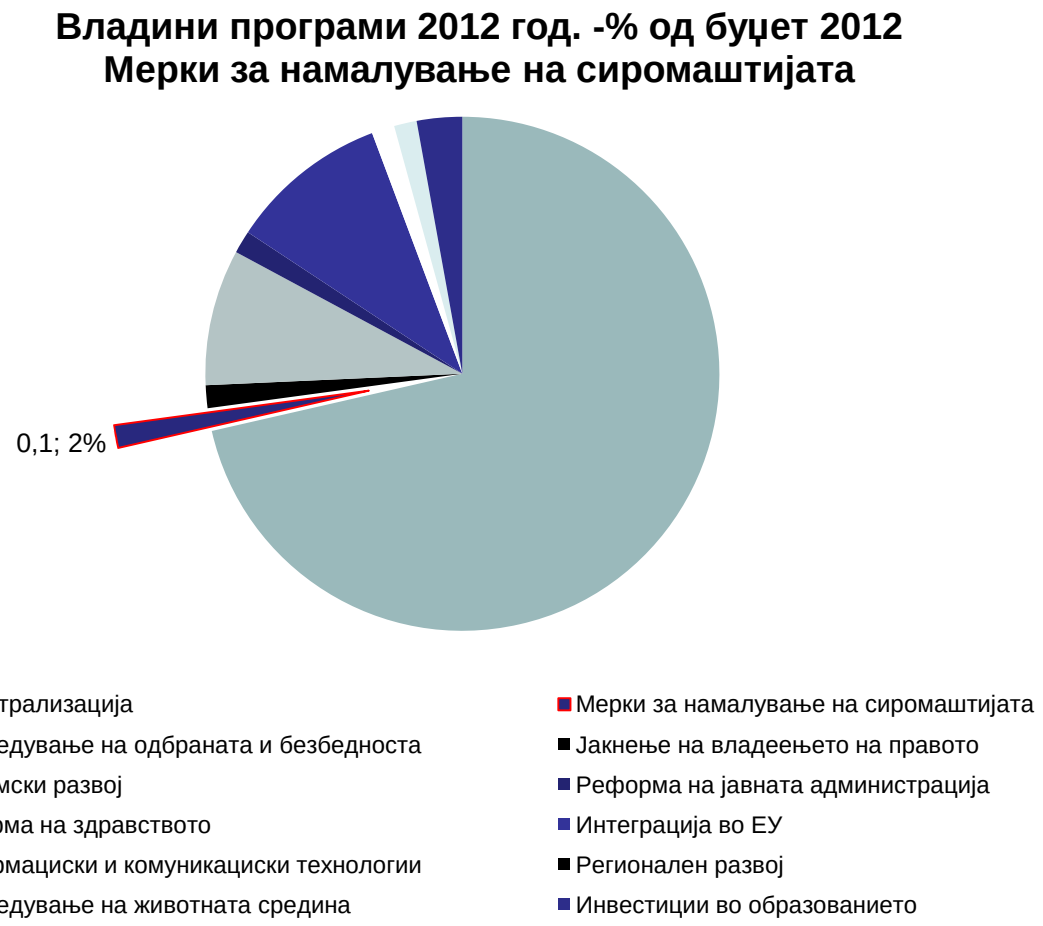

АЛАТКА – СПОРЕДБА НА СТАВКИ

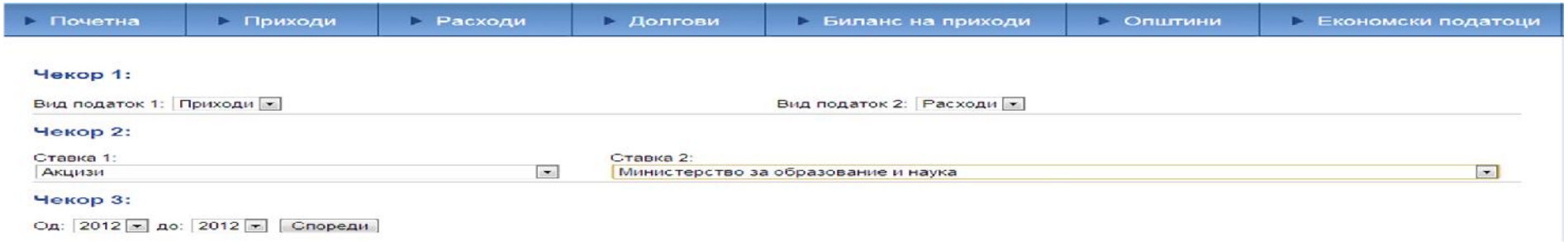

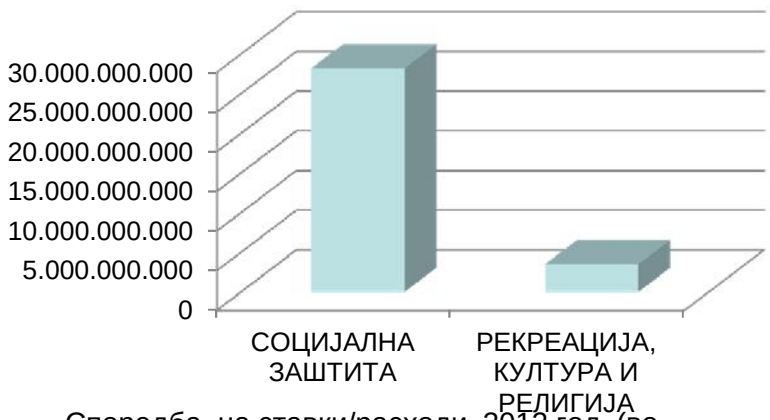

Споредба на ставки/расходи, 2012 год. (во

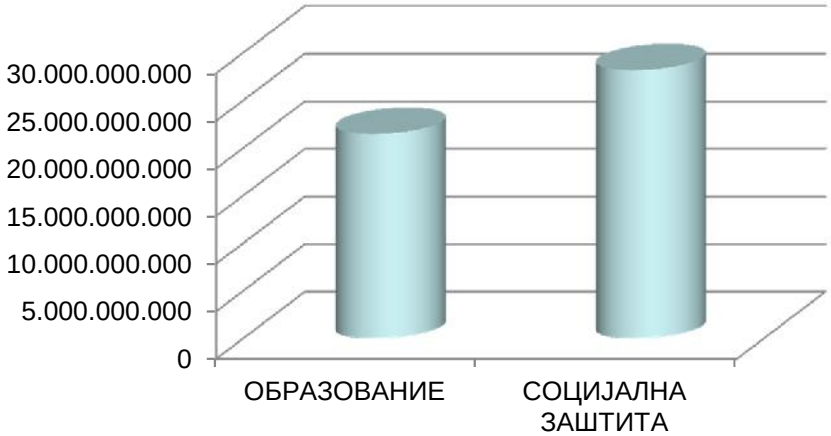

Споредба на ставки /расходи, 2012 год. (во

АЛАТКА - ТЕСТИРАЊЕ НА ПОЛИТИКИ

Сценарио:

•Социјална заштита (+10%)

•Рекреација, култура и религија(+10%)

•Образование(+10%)

•Јавен ред и мир (-10%)

С

* Во колоната промена се внесува процентот за кој треба да се намали (со минус) или зголеми ставката. За секоја промена треба да се кликне копчето пресметај

Export to..

Податок 1	вредност МКД	промена МКД	промена % (внеси - за намалување)		година
ОПШТИ ЈАВНИ СЛУЖБИ	13.252.761.000			Пресметај	2012
ОДБРАНА	5.745.366.000	5.170.829.400	-10	Пресметај	2012
ЈАВЕН РЕД И МИР	13.062.192.000	11.755.972.800	-10	Пресметај	2012
ЕКОНОМСКИ РАБОТИ	26.273.453.000			Пресметај	2012
ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА	880.400.000			Пресметај	2012
ЖИВЕАЛИШТА И РАЗВОЈ НА ЗАЕДНИЦАТА	2.139.830.000			Пресметај	2012
ЗДРАВСТВО	5.347.515.000			Пресметај	2012
РЕКРЕАЦИЈА, КУЛТУРА И РЕЛИГИЈА	3.508.820.000	3.859.702.000	10	Пресметај	2012
ОБРАЗОВАНИЕ	21.504.910.000	23.655.401.000	10	Пресметај	2012
СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	28.209.903.000	31.030.893.300	10	Пресметај	2012

Вкупна сума	Вкупна сума со процентуална промена	Процентуална промена %
167.208.371.000,00	170.649.978.500,00	-2,06

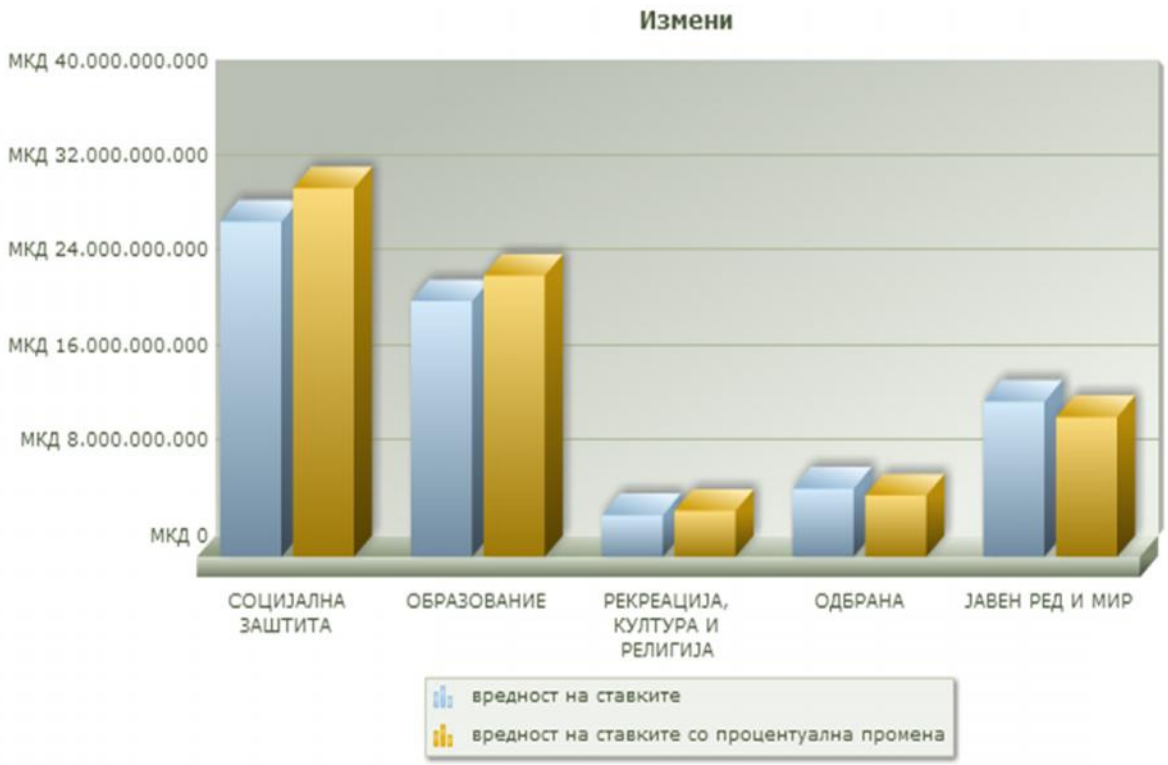

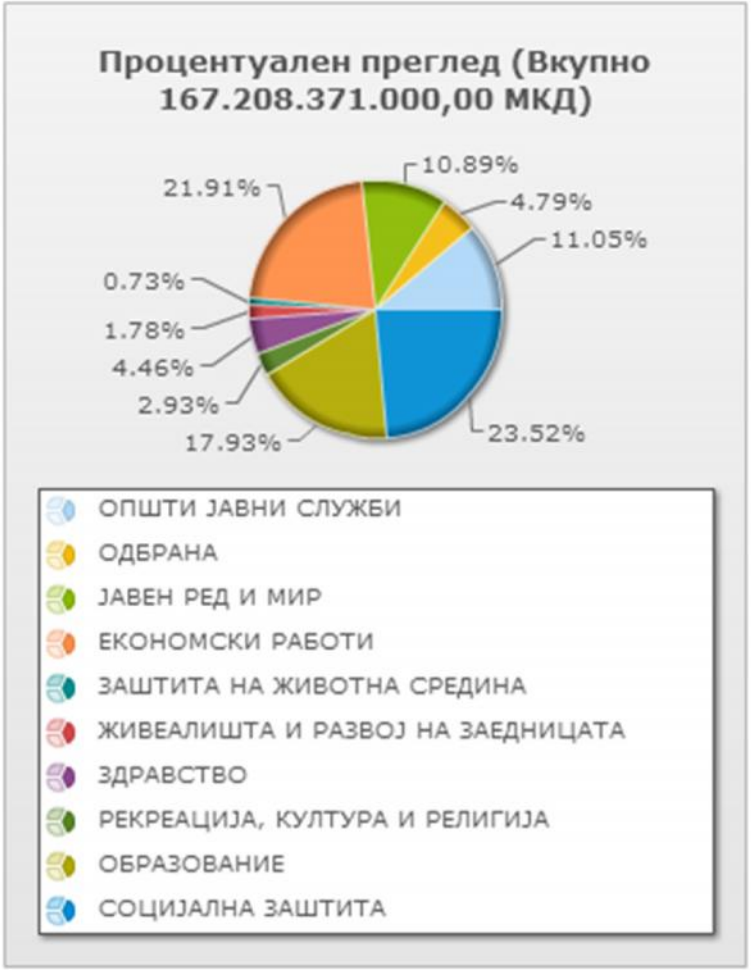
Процентуален преглед (Вкупно 167.208.371.000,00 МКД)
10.89%
4.79%
11.05%
23.52%
17.93%
2.93%
4.46%
1.78%
0.73%
21.91%
ОПШТИ ЈАВНИ СЛУЖБИ
ОДБРАНА
ЈАВЕН РЕД И МИР
ЕКОНОМСКИ РАБОТИ
ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА
ЖИВЕАЛИШТА И РАЗВОЈ НА ЗАЕДНИЦАТА
ЗДРАВСТВО
РЕКРЕАЦИЈА, КУЛТУРА И РЕЛИГИЈА
ОБРАЗОВАНИЕ
СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

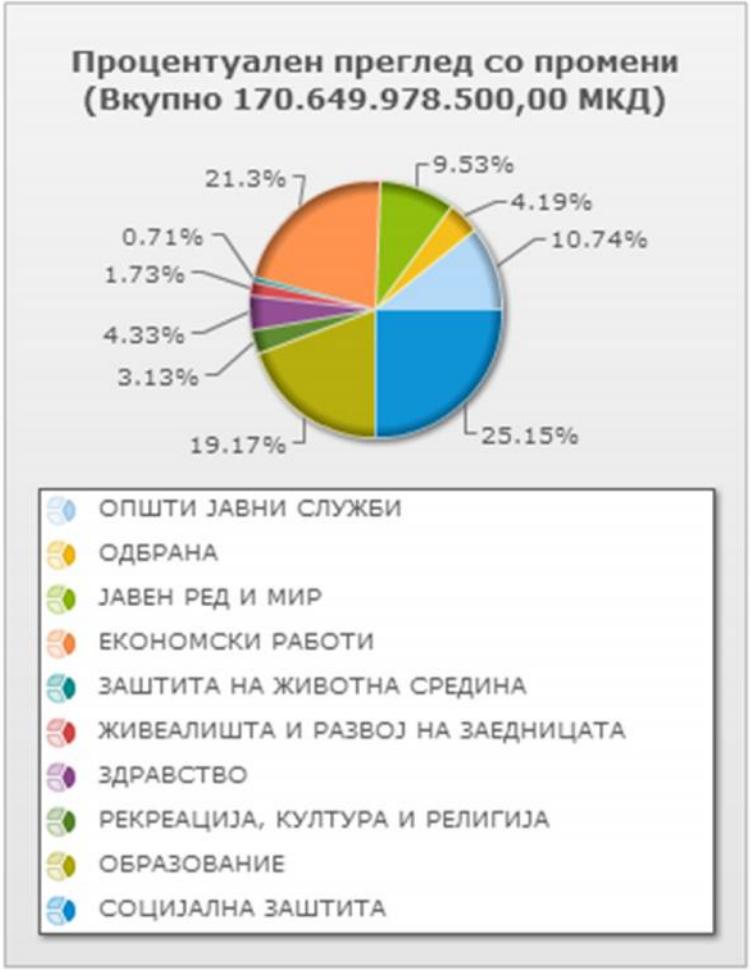
Процентуален преглед со промени (Вкупно 170.649.978.500,00 МКД)
9.53%
4.19%
10.74%
25.15%
19.17%
3.13%
4.33%
1.73%
0.71%
21.3%
ОПШТИ ЈАВНИ СЛУЖБИ
ОДБРАНА
ЈАВЕН РЕД И МИР
ЕКОНОМСКИ РАБОТИ
ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА
ЖИВЕАЛИШТА И РАЗВОЈ НА ЗАЕДНИЦАТА
ЗДРАВСТВО
РЕКРЕАЦИЈА, КУЛТУРА И РЕЛИГИЈА
ОБРАЗОВАНИЕ
СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

ОСТАНАТИТЕ ОБЛАСТИ (РАБОТИЛНИЦА)

- **Рекреација, култура и религија**
- **Образование**
- **Јавен ред и мир**
- **Одбрана**

ЗАЕДНО СО ПРИСУТНИТЕ ЌЕ БИДАТ РАЗГЛЕДАНИ ПО СЛИЧЕН РЕДОСЛЕД КОРИСТЕЈЌИ ГИ АЛАТКИТЕ И ПОДАТОЦИТЕ ОД http://www.mkbudget.com.mk

- **Рекреација, култура и религија**

  -Расходи за : Рекреација, култура и религија, Спортски и рекреативни услуги, Услуги за култура

  -Средства доделени на Министерството за култура, Финансирање на дејности од областа на културата, Комисија за односи со верски заедници и другите буџетски корисници

  -Алатка – споредба на ставки: секоја од погоре споменатите ставки може да се спореди со останатите ставки кои се дел од Буџетот на Р.М

  -Алатка - тестирање на политики: ставките кои ја засегаат областа и останатите ставки можат да се зголемуваат/намалуваат и со тоа да се види нивното влијание на вкупниот буџет

•**Образование**

-Расходи за : Образование, Предшколско и основно образование, Средно образование, Високо образование, Помошни служби на образовани,Истражување

-Средства доделени за Министерството за образование и наука, Биро за развој на образованието, Национална агенција за европски образовни програми, МАНУ, Агенција за млади и спорт и другите буџетски корисници

-Средства за владини програми:Инвестиции во образованието

-Алатка – споредба на ставки: секоја од погоре споменатите ставки може да се спореди со останатите ставки кои се дел од Буџетот на Р.М

-Алатка - тестирање на политики: ставките кои ја засегаат областа и останатите ставки можат да се зголемуваат/намалуваат и со тоа да се види нивното влијание на вкупниот буџет

- **Јавен ред и мир/Одбрана**

  -Расходи за: Воена одбрана, Судови, Полиција

  -Средства доделени на Министерството за внатрешни работи, Министерството за одбрана, Народен правобранител, Судска власт, Уставен Суд, Јавно обвинителство, Биро за судски вештачења, Агенција за разузнавање, Дирекција за заштита и спасување и другите буџетски корисници

  -Средства за владини програми: Унапредување на одбраната и безбедноста, Јакнење на владеењето на правото

  -Алатка – споредба на ставки: секоја од погоре споменатите ставки може да се спореди со останатите ставки кои се дел од Буџетот на Р.М

  -Алатка - тестирање на политики: ставките кои ја засегаат областа и останатите ставки можат да се зголемуваат/намалуваат и со тоа да се види нивното влијание на вкупниот буџет

Благодарам за вниманието